

Continua la polèmica sobre el sant llençol

¿Fals sudari?

Un capellà i investigador de Montpeller ha proposat una nova explicació sobre la datació de l'anomenat Sant Sudari, les anàlisis del qual conclouen que és de l'Edat Mitjana.

El seu nom és Jean-Baptiste Rinaudo. És sacerdot i investigador al servei de Medicina Nuclear del Centre Anticàncer de Montpeller. I acaba d'ingressar a la llarga llista de persones que volen demostrar que el sudari que es venera a Torí és, realment, el que embolcallà el cos de Crist, per més que les anàlisis científiques indiquen tot el contrari.

Des que en 1988 tres equips de científics van anunciar les seves conclusions sobre la data del llençol, els partidaris de la seva autenticitat no han parat de cercar explicacions que indiquessin alguna errada científica. A l'octubre del 1988 es van fer públics els resultats obtinguts, a petició de l'Església, per un laboratori de la Gran Breanya, un de Suïssa i un dels Esats Units. L'article, signat per 21 científics, que explicava el mètode seguit, els resultats assolits i les conclusions, fou publicat a la prestigiosa revista *Nature* (número 6.208) del 16 de febrer de 1989. El resultat era que el llençol havia estat fabricat entre els anys 1260 i 1390. Per tant, no havia embolcallat el cos de Crist.

Com si fos un dogma de fe —cosa que l'Església Catòlica no ha dit mai— els partidaris de l'autenticitat del llençol han buscat explicacions. Han criticat el mètode del carboni 14 amb què es va fer la datació, han trobat fallades de procediment i, fins i tot, han dubtat de l'honorabilitat dels tres equips científics.

El mètode del carboni 14 per a datar teixits o altres elements es basa en això: els organismes vius incorporen carboni, tant en forma C12 com en forma C14, que és radioactiva. Es tracta de dos isòtops (formes d'un mateix element, amb

pes atòmic distint). Un cop mort, l'organisme ja no incorpora més carboni. El C14 es va desintegrant, amb la qual cosa la proporció de C12 augmenta. Unes taules permeten de calibrar a quina data correspon una determinada proporció de C14 respecte al C12.

Aquestes anàlisis, doncs, dataven el llençol cap al segle XII o XIV, però també s'han proposat algunes explicacions.

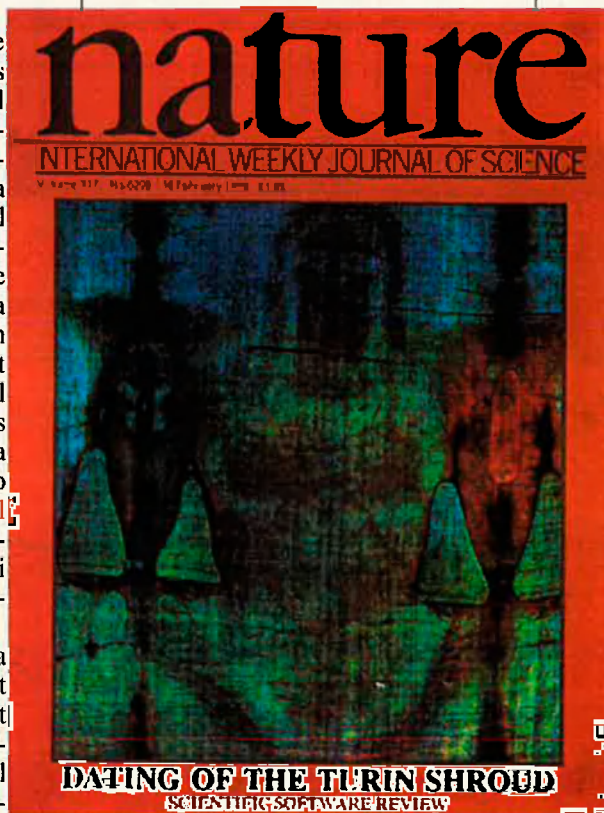
Rinaudo ha fet proves amb un accelerador de partícules, a Grenoble, per provar la seva teoria.

De fet, la teoria dels neutrons no és pas nova. Al mateix número de *Nature* hi havia una carta de Thomas J. Phillips, físic d'altres energies de Harvard, proposant la irradiació amb neutrons per explicar un augment en la proporció de C14. En el mateix número hi havia la rèplica de R.

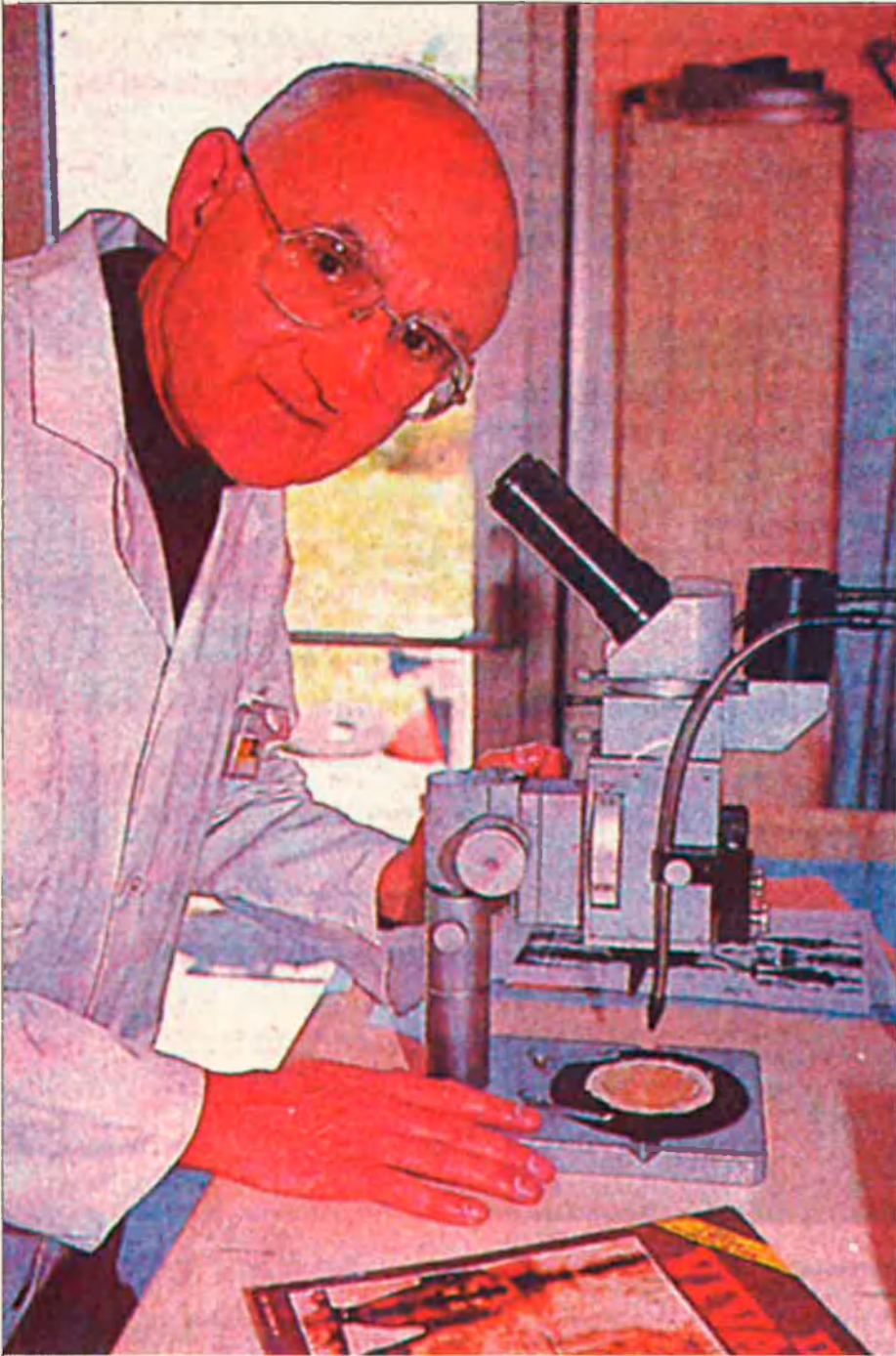
E. M. Hedges, membre d'un dels tres equips, concretament del d'Oxford, que havia analitzat el llençol.

Hedges hi deia, en primer lloc, que no s'havia proposat cap mecanisme físic pel qual la resurrecció anés acompanyada de neutrons. A més, manifestava la seva sorpresa pel fet casual que l'emissió hagués donat una data semblant a la de l'aparició del llençol, trobat a Troyes devers el 1357, quan Joana de Vergy, vídua de Godofred I, l'exposa en públic. Segons Hedges, un cos humà pot emetre una xifra elevadíssima de neutrons, que podrien modificar l'antiguitat en milers d'anys. Curiosament, ho han fet només d'uns set segles, cosa que coincideix amb la data anterior.

Les crítiques als equips que analitzaren el llençol han estat moltes. Així algú ha dit que van falsejar els resultats. Això és un atac greu i gratuït contra l'honorabilitat dels investigadors i no mereix que ningú s'hi deturi gaire. D'altres al·legacions van contra el mètode del carboni 14. Això és oposar-se a un mètode molt estudiat i àmpliament acceptat perquè ha donat uns resultats diferents dels que alguna gent esperava. Algunes crítiques a aquest mètode demostren manca de documentació i mala interpretació d'alguns articles científics.

Així s'ha dit que la resurrecció de Crist podia haver modificat la composició del llençol. El professor Rinaudo explica que la desintegració del deuteri (un isòtop de l'hidrogen) emet un neutró i un protó, partícules subatòmiques que haurien augmentat la proporció de C14. D'aquesta forma el llençol semblaria més jove que no és en realitat. El pare

Professor Rinaudo.

S'ha parlat també de contaminació del llençol o d'efectes del pre-tractament de les mostres. Però la tria de la roba es va fer tenint en compte que no hi hagués contaminants. A més, ja és curiós que tots tres laboratoris arribessin a tenir una contaminació que els fes coincidir en el resultat a pesar que el sistema de pre-lavatge, per exemple, va ser diferent.

Deixant de banda l'antiguitat, s'invoquen altres proves en favor de l'autenticitat del llençol. Així hi ha qui parla de la troballa de pol·len del segle I. Aquest

anunci fou fet pel criminòleg suís Max Frei, però mai no en va publicar els resultats a cap revista científica. A més Frei va perdre credibilitat poc abans de morir, quan va afirmar, com a grafòleg, l'autenticitat dels famosos "carnets de Hitler" que eren falsos.

També diuen que la imatge del llençol és feta amb sang humana. De fet, això no provaria res, perquè un falsificador pot pintar amb sang humana. Però, a més, no hi ha cap prova concloent que ho confirmi; només hi ha unes anàlisis

que no permeten de negar que es tracti de sang humana. Ara, tampoc no permeten d'afirmar-ho. En canvi, els treballs del prestigiós investigador Walter McCrone assenyalen que hi ha pintura al tremp.

D'altres crítiques es refereixen a la imatge de Crist que, curiosament, s'assembla a la que solem trobar en obres d'art gòtiques. Tot i així, hi ha associacions que continuen insistint en l'autenticitat del sudari. Però també hi ha qui ha reconstruït, amb documents, una curiosa història.

Així el físic francès Henri Broch explica que el bisbe de Troyes, Enric de Peitieu (Poitiers), ja denunciava en 1389 la falsedat del sudari. El bisbe va escriure una carta al papa Climent VII dient-li que un llenç "hàbilment pintat" era objecte de devoció per a atraure multituds i "prendre'ls encobertament els diners". Fins i tot manifestava que n'havia descobert el falsificador, que se n'hauria confessat autor.

Segons el bisbe, l'Església li posava traves per a denunciar els fets. I se sorprendia que el papa mateix hagués donat permís per a exposar el sudari. En 1390 el Papa condemnà el bisbe al silenci, sota amenaça d'excomunió.

Curiosament, tal com explica Broch, Joana de Vergy, la persona que exposava el llençol, s'havia casat, anys abans, amb un aristòcrata anomenat Aymon de Ginebra, cosí de Robert de Ginebra. Aquest Robert va arribar a ser papa amb el nom de... Climent VII.

Per completar la història podríem assenyalar que al llarg dels segles n'han aparegut d'altres, de sudaris. Alguns foren destruïts durant la Revolució Francesa; d'alguns altres, se'n varen fer còpies que encara existeixen. D'algun més, se'n comprovà la falsedat.

La ciència no afirma res sobre la santedat del llençol i es limita a donar els resultats de les anàlisis. Científicament, i mentre no hi hagi proves que indiquin el contrari, el llençol data de l'Edat Mitjana. Accions sobrenaturals que expliquin una datació incorrecta queden fora de l'abast de la ciència. En tot cas, com que la fe catòlica no depèn pas de l'autenticitat del sudari, sinó d'altres factors, i l'Església no ho considera dogma de fe, caldria que les crítiques fossin més mesurades, per tal de no voler desprestigiar equips d'investigadors o proves d'anàlisis simplement perquè els resultats que mostren no coincideixen amb els desitjats.

Xavier Duran